

Tájékoztató az online pénztárgépek átszemélyesítéséről

Az online pénztárgépekre vonatkozó műszaki előírásokat¹ a 9/2016 (III.25.) NGM rendelet (a továbbiakban: NGM rendelet) megváltoztatta. Az új követelményeknek megfelelő pénztárgépek alkalmasak az üzemeltető váltás megvalósítására, azaz „átszemélyesítés”-re.

Átszemélyesítésre van szükség a pénztárgép üzemeltetőjének megváltozásakor, például a pénztárgép eladásakor, vagy bérelt pénztárgép esetén a bérlet elején és végén. Ugyancsak szükség van az átszemélyesítésre akkor, ha megváltozik a pénztárgép üzemeltető adószámának törzsszáma (az adószám első nyolc számjegye), például a cég átalakulása, beolvadása (stb.) esetén. Az átszemélyesítést továbbá előírja az NGM rendelet² a cserepénztárgép forgalmazó általi kiadásakor és visszavételekor is.

Ez a tájékoztató az átszemélyesítéssel kapcsolatos fontosabb tudnivalókat foglalja össze.

1. Hogyan lehet átszemélyesítési kódot kérni?

Átszemélyesítéshez az új üzemeltetőnek átszemélyesítési kódot szükséges beszereznie. A kód a „PTGREG” nevű nyomtatványon igényelhető. A nyomtatvány az általános szabályok szerint elektronikusan vagy papír alapon nyújtható be. A nyomtatvány PTGREG-01 lapjának (A) blokkjában meg kell jelölni, hogy átszemélyesítési kód igénylése történik (ld. ábra), tekintettel arra, hogy a pénztárgépek első üzembe helyezéséhez szükséges kód is ezen a nyomtatványon igényelhető.

The screenshot shows the PTGREG-01 form in the ANYK system. The form is titled "Pénztárgép regisztrációhoz szükséges - támogatás igénybevételére nem jogosító - egyedi azonosító igénylése". It contains several fields and sections:

- Üzemeltető adószáma:** A field for entering the operator's tax ID number.
- Neve:** A field for entering the operator's name.
- (A) Igényelt üzembe helyezési kódok darabszáma:** A field for entering the number of requested codes.
- Típusa:** A dropdown menu with two options: "Ú=Üzembehelyezési" and "Á=Átszemélyesítési". A red box highlights this dropdown menu.
- PÉNZTÁRGÉP ÜZEMELTETÉSI HELYE:** A section for entering the location details, including:
 - Üzemeltetés módja (Operating mode)
 - Üzemeltetés célja (Operating purpose)
 - TEÁOR kódok (TEAOR codes)
 - Üzlet neve (Business name)
 - Üzlet rövid neve (Business short name)
 - Üzlet címe (Business address)

¹ 48/2013. (XI.15.) NGM rendelet

² 48/2013 (XI.15.) NGM rendelet 42.§ (4); 78/F. §

Az átszemélyesítési kód igénylések – hasonlóan a pénztárgép első üzembe helyezéséhez szükséges üzembe helyezési kód igényléséhez – meg kell adni a következő adatokat is:

- Üzemeltetés módja (Állandó üzemeltetési hely / Mozgóbolt / Változó telephely / Tartalék pénztárgép / Mozgó szolgáltatóhely)
- Az adott pénztárgéphez köthető tevékenység TEÁOR szerint besorolása. Ha a pénztárgéphez több tevékenység is köthető, akkor a kettő legfontosabbat kell megadni.

Az „Üzemeltetés célja” mezőt csak akkor kell kitölteni, ha a pénztárgépet bérbeadás céljából kívánják használni, vagy a forgalmazó/szerviz átszemélyesíthető cserepénztárgépként kívánja használni.

Az üzemeltetési módjaként „változó telephely” jelölésekor egyszerre egy kód igényelhető. A kód igénylése és felhasználása között bekövetkező esetleges változásokat a PTGREG nyomtatvány „MOD” lapján kell jelezni. A kód felhasználását követően bekövetkező változásokról a PTGTAXUZ nyomtatványon kell adatot szolgáltatni.

A PTGREG adatlap kitöltésével kapcsolatos további, részletes tudnivalókat az adatlap kitöltési útmutatója tartalmazza.

Az átszemélyesítési kód igénylések az új üzemeltető még nem feltétlenül tudja, hogy milyen típusú pénztárgépet kíván átszemélyesíteni. Ezért a rendszer úgy került kialakításra, hogy az átszemélyesítési kódokat bármilyen típusú pénztárgépre fel lehet használni.

Ügyelni kell rá, hogy az átszemélyesítést követően a pénztárgép a kódhoz tartozó üzemeltetési helyen működjön. Amennyiben a kódot más üzemeltetési helyen kívánják felhasználni, abban az esetben egy új PTGREG adatlapot szükséges benyújtani, melynek „MOD” lapját kell kitölteni.

2. Hogyan zajlik az átszemélyesítés?

Az átszemélyesítést az adott pénztárgépről kell kezdeményezni. A átszemélyesítés funkció a pénztárgépeken a szerviz menüben kerül elhelyezésre, tehát az átszemélyesítéshez az adott pénztárgép típus szervizelésére jogosult pénztárgép műszerész segítségével szükséges. Jellemzően a műszerésznél van lehetőség a pénztárgéphez kapcsolódó adatkapcsolati előfizetés megszüntetésére a régi, és megkötésére az új üzemeltető vonatkozásában.

Az átszemélyesítés megkezdése előtt a régi üzemeltető idején keletkezett naplóállományokat a jogszabály szerint³ adathordozóra (CD/DVD) kell írni, mert az átszemélyesítés során ezek a naplóállományok töröltni fognak a pénztárgépről, és csak a NAV szerveren lesznek meg.

Az átszemélyesítés folyamata két fázisból áll.

Az első fázisban (zárt adóügyi napnál) a pénztárgép kapcsolatba lép a NAV szerverrel, és annak utasítására minden naplóállományt elküld, amennyiben ez korábban még nem történt. Ha minden naplóállomány sikeresen megérkezett a NAV szerverre, akkor az blokkolja a pénztárgépet. A pénztárgépen újabb adóügyi napot nyitni az átszemélyesítés befejezéséig nem lehet.

³ 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet 5. melléklet I/7.

A második fázis során az új üzemeltető által beszerzett átszemélyesítési kódot kell beütni a pénztárgépbe, ami ismét kapcsolatba lép a NAV szerverrel. Az átszemélyesítési kód alapján a NAV szerver közli a pénztárgéppel az új üzemeltető adatait (név, székhely, adószám, üzlet adatai), hasonlóan a megszemélyesítési folyamathoz. Az átszemélyesítés a név, székhely, adószám adatok tekintetében az adóhatósági nyilvántartásból vett adatokkal valósul meg, az üzlet adatai az átszemélyesítő kód igénylésekor megadott adatokkal azonosak.

Ha ez a művelet sikeresen lezárul, akkor a pénztárgép törli a régi üzemeltetőre vonatkozó naplóállományokat és készen áll arra, hogy az új üzemeltető használja.

A régi és az új üzemeltető igényei szerint a két fázis közvetlen egymás után is lezajlódhat, de akár hosszabb idő is eltelhet közöttük.

3. Mennyi ideig tart a folyamat?

Az átszemélyesítést megelőzően a naplóállományok adathordozóra írása 5-45 percet vesz igénybe, függően az adott pénztárgép típuson a kiolvasás gyorsaságától és a régi üzemeltető idején keletkezett adatok mennyiségétől.

Az átszemélyesítés első fázisa jellemzően néhány perc alatt lezajlik. Növeli a fázis időigényét, ha az adott pénztárgépről sok, nagyméretű naplóállományt kell feltölteni úgy, hogy az adatkapcsolat sávszélessége kicsi. A második fázis egy-két percen belül lezajlik.

Időt igényel még az átszemélyesítéshez kapcsolódó adminisztráció elvégzése is (pénztárgép napló, adatkapcsolatra vonatkozó szerződés).

4. Melyik pénztárgépeket lehet átszemélyesíteni?

Átszemélyesítés minden olyan pénztárgépen megvalósítható, amely arra műszakilag alkalmas. Az új követelményeknek megfelelő pénztárgép típusok listája az engedélyező hatóság honlapján érhető el:

http://mkeh.gov.hu/meresugy/penztargepek_taxametek/forgalmazasi_engedelyek#top

(„A 9/2016.(III.25.) NGM rendeletnek megfelelő pénztárgépek”)

A pénztárgép típusok többsége még az új követelmények megjelenése előtt kapta meg a forgalmazási engedélyét. Az ilyen típusokon az új követelményeknek való megfelelést az engedély módosításával biztosítja a forgalmazó, így az engedély kiadása és az új szoftver adott pénztárgépen való telepítése között hosszabb idő is eltelhet. A szoftverfrissítések ütemezése a forgalmazó kompetenciája.

A konkrét gép átszemélyesítésre való alkalmasságáról célszerű az adott típus forgalmazójánál vagy szervizénél tájékozódni, még az adott pénztárgép megvásárlása előtt.

Az átszemélyesítési folyamat az adott pénztárgép típusra jellemző speciális ismereteket igényel, ezért annak végrehajtása a forgalmazó által az adott pénztárgép típus szervizelésére kiképzett műszerész segítségével valósítható meg.

5. Lehet-e újabb átszemélyesítést végezni átszemélyesített gépen?

Igen. Ugyanazon pénztárgépen végzett két átszemélyesítés között – műszaki okokból – legalább 24 órának el kell telnie, különben a NAV szerver a pénztárgép újabb átszemélyesítési kezdeményezését elutasítja.

6. „Önmagára” végezhet-e átszemélyesítést az üzemeltető?

NEM. Az átszemélyesítés éppen a pénztárgép másik adózóhoz rendelését jelenti, nincs lehetőség arra, hogy az új üzemeltető azonos legyen a régivel.

Ha egy pénztárgép úgy kezdeményez átszemélyesítést, hogy az üzembe helyezési kódhoz tartozó adószám törzsszám (első 8 számjegy) azonos az aktuális üzemeltető adószámának törzsszámával, akkor a folyamat ugyan technikailag elindul, de a NAV szerver sikertelennek fogja nyilvánítani.

7. Cserepénztárgépek átszemélyesítése

Amennyiben a forgalmazó, vagy a megbízásából eljáró szerviz cserepénztárgépet biztosít az üzemeltető számára, akkor az üzemeltetőnek kell az átszemélyesítéshez szükséges kódot beszereznie, majd az átszemélyesítési kódról szóló értesítést kinyomtatott formában az átszemélyesítést végző műszerésznek átadnia. A cserepénztárgép visszaszolgáltatása esetén a szerviznek kell a PTGREG adatlapon átszemélyesítési kódot kérnie.

8. Mi legyen a pénztárgépnaplóval átszemélyesítéskor?

A jogszabály⁴ előírja, hogy a pénztárgépnaplót a pénztárgép értékesítését követően a szervizzel le kell zárítani. A (rég) üzemeltető köteles a pénztárgépnaplót a lezárástól számított 8 évig megőrizni. Amennyiben az átszemélyesítésre a pénztárgép eladása miatt kerül sor, akkor a fent leírtak szerint kell eljárni, függetlenül attól, hogy a pénztárgépet megvásárló fél azt továbbhasználja, vagy más számára továbbértékesíti.

Amennyiben az átszemélyesítésre nem a pénztárgép értékesítése miatt kerül sor, hanem pl. bérbeadás, cseregép átszemélyesítése, üzemeltető adószám változása miatt, akkor nem szükséges új pénztárgép naplót nyitni. Ilyenkor elfogadható, ha a pénztárgépnaplóban a műszerész rögzíti az átszemélyesítés tényét, és ezt a naplót vezeti tovább az új üzemeltető.

⁴ 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet 54. § (6) bekezdés

9. Hogyan befolyásolja az átszemélyesítés az éves felülvizsgálat elvégzésének határidejét?

Az éves felülvizsgálat és az átszemélyesítés két különböző eljárás, mindkettőnek más a rendeltetése és más jogszabályi előírások vonatkoznak rájuk.

Az éves felülvizsgálati kötelezettség a pénztárgéphez (*mint készülékhez*) kötődik, és célja annak ellenőrzése, hogy a pénztárgép a jogszabályi előírásoknak megfelelően működik-e, míg az átszemélyesítés az üzembe helyezett pénztárgép más üzemeltetőhöz rendelése.

A jogszabály⁵ szerint a kötelező éves felülvizsgálatot a pénztárgép üzembe helyezését, illetve legutóbbi éves szervizelését (felülvizsgálatát) követően egy éven belül kell elvégezni, és ezt a pénztárgép naplójában dokumentálni kell. Ez azt jelenti, hogy a mindenkori üzemeltetőnek kell gondoskodnia arról, hogy évente egyszer az éves felülvizsgálat megtörténjen.

E kötelezettséget nem érinti az üzemeltető személyének a megváltozása (átszemélyesítés), tekintettel arra, hogy az éves felülvizsgálat a készülékhez kötődik. Az átszemélyesítés nem egyenlő az éves felülvizsgálattal, azt nem váltja ki, annak a határidejét nem indítja újra. Átszemélyesítés esetén a pénztárgépet átvevő új üzemeltetőnek meg kell győződnie, hogy az előző éves felülvizsgálat óta mennyi idő telt el, és az attól számított egy éven belül a soron következő esedékes éves felülvizsgálatot el kell végeztetnie. Természetesen, ha az átszemélyesítés és a soron következő éves felülvizsgálat időben közel esik egymáshoz, nincs akadálya annak, hogy az átszemélyesítésre és az éves felülvizsgálat elvégzésére egyidejűleg kerüljön sor.

10. Kell-e engedélyezni vagy utólag bejelenteni az átszemélyesítést?

Nem. Az átszemélyesítési kód kiadásakor az állami adó- és vámhatóság azonnal értesül az átszemélyesítés szándékáról, az átszemélyesítéskor pedig annak megvalósulásáról, így külön adatszolgáltatásra nincs szükség.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

⁵ 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet 48. § (2) bekezdés